

**Seat
No.**

Day & Date: Monday, 07-10-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

14

- 1) व्यापार चक्र हे ——— अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्य आहे.
अ) भांडवलशाही   ब) मिश्र
क) समाजवादी   ड) यापैकी नाही
  - 2) हॉट्ट्रे यांच्या मते ——— हे व्यापारचक्राचे प्रमुख कारण आहे.
अ) नवप्रवर्तन   ब) पैशाच्या पुरवठ्यातील बदल
क) हवामानातील बदल   ड) वरील सर्व
  - 3) ——— नंतर पुनःरुज्जीवनाची अवस्था येते.
अ) तेजी   ब) घसरण
क) मंदी   ड) यापैकी नाही
  - 4) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तौलनिक उत्पादन खर्चाचा सिध्दांत ——— यांच्याशी निगडित आहे.
अ) रिकार्डो   ब) हेरॉड—डोमर
क) जे. एम. केन्स   ड) जे. बी. से
  - 5) दृश्य वस्तुंच्या आयात आणि निर्यातीचे मुल्य दर्शविणारे पत्रक म्हणजे ——— होय.
अ) व्यापारतोल   ब) व्यवहारतोल
क) व्यापार शर्ती   ड) यापैकी नाही
  - 6) पैशाचे मूल्य कमी होऊन किंमत पातळी वाढते अशी अवस्था म्हणजे ——— होय.
अ) भावघट   ब) भाववाद
क) चलन प्रतिवाद   ड) वरील सर्व
  - 7) ——— हे भाववाढीचे कारण आहे.
अ) पैशाच्या पुरवठ्यातील वाढ   ब) तुटीचा अर्थभरणा
क) लोकसंख्या वाढ   ड) वरील सर्व
  - 8) चलनवाढीचा फायदा ——— या वर्गाला होतो.
अ) धनको   ब) ऋणको
क) कामगार   ड) वरील सर्व
  - 9) हेरॉड वृद्धी प्रतिमानात ——— ने प्रत्यक्ष वृद्धी दर दर्शविला जातो.
अ) G_w ब) G_n
क) G ड) वरील सर्व
  - 10) सोलो याचे नवसनातनवादी वृद्धी प्रतिमान फक्त ——— काळासाठी उपयोगी आहे.
अ) अल्प   ब) मध्यम
क) दीर्घ   ड) वरील सर्व

- 11) — या धोरणाच्या साहाय्याने सरकार व्यापार चक्राचे नियंत्रण करते.
 अ) चलनाविषयक ब) राजकोषीय
 क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 12) हेरॉड-डोमर यांच्या मते आर्थिक विकासात — ची भूमिका महत्त्वाची असते.
 अ) उत्पन्न ब) बचत
 क) उपभोग ड) गुंतवणूक
- 13) — हा ग्रंथ प्रा. आर. एम. सोलो यांनी लिहला.
 अ) Wealth of nation
 ब) Business cycle
 क) A contribution to the theory of economic growth
 ड) यापैकी नाही
- 14) दोन किंवा दोनपेक्षा जास्त अधिक देशात होणाऱ्या व्यापारास — व्यापार म्हणून ओळखतात.
 अ) प्रादेशिक ब) आंतरराज्य
 क) राष्ट्रीय ड) आंतरराष्ट्रीय

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

16

- 1) व्यापारचक्राची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 2) व्यापारतोलाचे प्रकार सांगा.
- 3) व्यापार चक्राची संकल्पना स्पष्ट करा.
- 4) आर्थिक वृद्धी ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- 5) भाववाढ ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- 6) हेरॉड-डोमर वृद्धी प्रतिमानाची चार गृहीते सांगा.

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

12

- 1) आर्थिक वृद्धीचे दर्शक
- 2) व्यापार चक्राच्या अवस्था
- 3) व्यवहारतोल
- 4) अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील फरक

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

भाववाढ म्हणजे काय? भाववाढीची कारणे स्पष्ट करा.

किंवा

आंतरराष्ट्रीय व्यापार हे आर्थिक वृद्धीचे इंजिन आहे स्पष्ट करा.

प्र.5 शुंपिटर यांचा व्यापार चक्राचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

14

Seat No.	
----------	--

B.A. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
Economics (Special Paper – XIII)
MACRO ECONOMICS

Day & Date: Monday, 07-10-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below.

14

- 1) Trade cycle is a feature of _____ economy.
  - a) Capitalist
  - b) Mixed
  - c) Socialist
  - d) None of these
- 2) According to Hawtray _____ is the main cause of trade cycle.
  - a) Innovation
  - b) Change in money supply
  - c) Change in climate
  - d) All the above
- 3) Recovery is followed after _____.
  - a) Prosperity
  - b) Recession
  - c) Depression
  - d) None of these
- 4) The comparative cost theory of international trade is related to _____.
  - a) Ricardo
  - b) Harrod-Domar
  - c) J. M. Keynes
  - d) J. B. Say
- 5) _____ is a statement of the value of imports and exports of visible commodities only.
  - a) Balance of trade
  - b) Balance of payments
  - c) Terms of trade
  - d) None of these
- 6) _____ is a state in which the value of money is falling, prices are rising.
  - a) Deflation
  - b) Inflation
  - c) Reflation
  - d) All the above
- 7) _____ is a cause of inflation.
  - a) Increase in money supply
  - b) Deficit finance
  - c) Increase in population
  - d) All of above
- 8) The _____ class gets the benefit of inflation.
  - a) Creditor
  - b) Debtor
  - c) Workers
  - d) All the above
- 9) In Harrod growth model, _____ is denoted by actual growth rate.
  - a) G_w
  - b) G_n
  - c) G
  - d) All the above
- 10) New classical growth model of Solow is only applicable in _____ period.
  - a) Short
  - b) Medium
  - c) Long
  - d) All the above
- 11) Trade cycles are controlled by government with the help of _____ policy.
  - a) Monetary
  - b) Fiscal
  - c) Both A and B
  - d) None of these

- 12) According to Harrod- Domar, the role of _____ is important in economic development.
  - a) Income
  - b) Saving
  - c) Consumption
  - d) Investment
- 13) The book _____ is written by Prof. R.M. Solow.
  - a) Wealth of nation
  - b) Business cycle
  - c) A contribution to the theory of economic growth
  - d) None of these
- 14) A trade between two or more country is known as _____ trade.
  - a) Regional
  - b) Interstate
  - c) National
  - d) International

Q.2 Attempt any four of the following questions.

16

- State the features of trade cycle.
- State the types of balance of trade.
- Explain the concept of trade cycle.
- Explain the concept of economic growth.
- Explain the concept of inflation.
- State four assumptions of Harrod-Domar growth model.

Q.3 Write the short notes on (Any Two)

12

- a) Indicators of economic growth
- b) Phases of trade cycle
- c) Balance of Payment
- d) Difference between internal and international trade

Q.4 Attempt any one of the following questions.

14

What is inflation? Explain the causes of inflation.

OR

Explain international trade is an engine of economic growth.

Q.5 Explain Schumpeter's theory of trade cycle.

14